

TEHNICI DE PROIECTARE ȘI CONFEȚIONARE A ÎMBRĂCĂMINTEI PENTRU SPORT

Autori: Marcela IROVAN, Stela BALAN, Irina TUTUNARU

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: *Proiectarea constructivă și tehnologică a îmbrăcăminte pentru sport și mișcare în aer liber este o problemă actuală condiționată de complexitatea funcțiilor îndeplinite de aceste tipuri de produse în procesul de practicare a sportului și are ca scop final elaborarea unor soluții constructive-tehnologice adecvate și adaptate la cerințele concrete ale purtătorilor în vederea obținerii performanțelor. Lucrarea prezintă rezultatele cercetărilor privind proiectarea îmbrăcăminte pentru sport și mișcare în aer liber prin prisma metodelor de proiectare și prelucrare tehnologică a produselor vestimentare pentru sport și mișcare în aer liber pe tipuri de sport și sortimente de produse.*

Cuvinte cheie: *îmbrăcăminte pentru sport, proiectare constructivă, metode de prelucrare tehnologică.*

1. Introducere

Cercetările privind îmbrăcăminte pentru sport și mișcare în aer liber capătă la ora actuală o importanță deosebită, datorită unor motive care nu existau în trecut: apariția continuă a noi tipuri de materii prime și materiale textile, gama largă a posibilităților de prelucrare a fibrelor textile și a posibilităților de finisare a materialelor obținute, apariția pe piață a noi tipuri de utilaje de prelucrare a materiilor prime și materialelor textile, apariția a noi concepte privind diferitele tipuri de îmbrăcăminte destinate diverselor activități sport și mișcare în aer liber, etc.

Proiectarea unor produse noi – începând cu alegerea materiei prime și terminând cu proiectarea constructivă și tehnologică a îmbrăcăminte pentru sport, neuitând nici o clipă latura estetică – are ca scop final obținerea de produse de îmbrăcăminte care să ajute sportivul să-și mărească performanțele.

2. Principii de proiectare constructivă a produselor pentru sport și mișcare în aer liber

Sortimentul îmbrăcăminte pentru sport cuprinde produse pentru mișcare în aer liber și produse pentru sportul de performanță, deaceia cerințele impuse se particularizează pentru fiecare grupă sortimentală în parte.

Produsele pentru mișcare în aer liber (cu destinație uzuală) trebuie să favorizeze atât realizarea unor mișcări, cât și bună dispoziție purtătorului, astfel această categorie de produse se caracterizează prin diversitate de siluete, soluții constructive, proporții, elemente funcțional-decorative și se realizează din materiale diverse ca proprietăți, culori, finisări.

Produsele pentru sportul de performanță se proiectează în funcție de destinație și tipul sportului și trebuie să corespundă cerințelor impuse de particularitățile sportului, precum și regulamentelor sportive. Aceste produse se particularizează prin funcționalitate înaltă, produsele trebuie să protejeze sportivul de traume, să asigure confort și atingerea unor performanțe în condiții de efort fizic maxim. Aspectul exterior al produsului pentru sportul de performanță, soluția constructivă, gama cromatică și modul de garnisire se reglementează, deoarece acestea definesc apartenența sportivului la o echipă sau un club sportiv.

Proiectarea constructivă a îmbrăcăminte pentru sport și mișcare în aer liber se realizează reieșind din cerințele impuse construcției produselor din acest sortiment. Construcția produsului trebuie să asigure reproducerea identică a produsului în corespondență cu schița sau mostra etalon. Soluția constructivă trebuie să asigure proprietăți funcționale importante – corespondență destinației, corespondență antropometrică statică și dinamică, asigurare a condițiilor de confort și a posibilității de realizare a unor performanțe. În procesul de proiectare constructivă a produselor de îmbrăcăminte sport se utilizează tipologia dimensională

actuală. Poziționarea echilibrată a produsului pe corp, precum și posibilitatea de efectuare a complexului de mișcări specific, depinde de corectitudinea calculului construcției și selectarea corectă a factorilor de influență a valorilor adaosurilor constructive. Elaborarea construcției se bazează pe stabilirea zonelor de tensionare maximă în produs în timpul efortului fizic, care pot cauza modificarea nedorită a formei produsului, de aceea pentru fiecare tip de produs cu destinație concretă se selectează soluția constructivă optimă din punct de vedere al asigurării condițiilor adecvate de funcționare a elementelor și reperelor de produs. Pentru asigurarea corespondenței destinației proiectantul trebuie să prevadă elemente funcțional-decorative care să preia o parte din sarcinile exterioare. Construcția produsului trebuie să asigure nivelul necesar de economicitate și tehnologicitate a produsului, impus de cerințele sistemului industrial de producere. Pentru elaborarea desfășuratelor produselor de îmbrăcăminte actualmente se utilizează diferite metode și recomandări, caracterizate de un mod particular de prezentare a informației inițiale despre suprafața de desfășurat și principii specifice de rezolvare a problemei de desfășurare a suprafeței date, de aceea alegerea uneia sau altei metode se realizează în funcție de obiectivele propuse.

Proiectarea constructivă a produselor de îmbrăcăminte pentru sport și mișcare în aer liber se realizează în funcție de proprietățile de elasticitate ale materialelor.

Asigurarea cerințelor de apărare, de exploatare și a celor igienice impuse îmbrăcăminteii pentru sport și pentru mișcare în aer liber este posibilă nu doar prin utilizarea materialelor cu proprietăți adecvate, dar și prin proiectarea unor elemente constructive cu rol funcțional-decorativ, selectarea cărora este determinată de destinația concretă a produsului de un anumit tip.

3. Particularități de prelucrare tehnologică a produselor de îmbrăcăminte pentru sport

Metodele de confecționare a îmbrăcăminteii pentru sport și mișcare în aer liber se selectează în funcție de materialele utilizate și particularitățile de model ale produselor, ținând cont de utilajele și tehnologiile noi bazate pe automatizarea proceselor tehnologice.

Caracteristicile tighelelor utilizate pentru confecționarea produselor pentru sport și mișcare în aer liber sunt determinate de caracterul operației tehnologice, tipul materialului și produsului. Pentru confecționarea produselor pentru sport și mișcare în aer liber se utilizează un vast sortiment de materiale textile elastice și neelastice cu proprietăți și caracteristici adaptate destinației produselor.

În cazul *produselor pentru sport și mișcare în aer liber confecționate din materiale textile neelastice* pot fi recomandate metodele tehnologice de prelucrare analogice metodelor de confecționare a îmbrăcăminteii uzuale. Pentru *confecționarea produselor pentru sport și mișcare în aer liber din materiale elastice* se utilizează tighele de lanț cu proprietăți elastice, în special, cusături de surfilare cu trei, patru fire pentru asamblarea reperelor. Pentru realizarea cusăturilor de asamblare cap la cap se utilizează tighele de lanț aplatizate cu cinci fire, care formează asamblări rezistente pentru prelucrarea conturilor laterale, ale mânecilor, ale colanților.

4. Concluzii și discuții

Pentru *produsele de îmbrăcăminte sport și pentru mișcare în aer liber realizate din țesături neelastice și /sau cu siluetă liberă* proiectarea constructivă se bazează pe principiile generale de construcție a îmbrăcăminteii uzuale, cu utilizarea soluțiilor constructive și a procedeelelor de modelare constructivă adecvate destinației produsului.

Pentru *produsele de îmbrăcăminte sport cu grad mare de ajustare, realizate din materiale elastice* se elaborează construcții particularizate în funcție de tipul de produs și gradul de elasticitate a materialului. Valorile adaosurilor constructive se determină în funcție de material, tipul de produs și efectul dinamic stabilit.

În cazul îmbrăcăminteii pentru sport și mișcare în aer liber se recomandă utilizarea tehnologiilor cu puține operații asigurate prin aplicarea utilajului performant și specializarea locurilor de muncă, ceea ce reduce volumul de manoperă.

Bibliografie

Fărîmă, D., Balan, S., Irovan, M., Tutunaru, I. *Confort și performanță în sport*. Ed. Performantica, INI, Iași, 2007.